

*Barbara Malinowska
Małgorzata Dzienniak*

ĆWICZENIA

cz. III

**ĆWICZENIA STYMULUJĄCE
FUNKCJE JĘZYKOWE
I INNE PROCESY POZNAWCZE**

WPROWADZENIE

Z radością oddajemy do Państwa ręk kolejną, trzecią już część *Ćwiczeń stymulujących funkcje językowe i inne procesy poznawcze*, przeznaczoną dla chorych cierpiących na zespoły otępienne. Ćwiczenia bazują na doświadczeniu w pracy z pacjentami uczęszczającymi do domu dziennego pobytu przy Łódzkim Towarzystwie Alzheimerowskim.

Proponowane zadania chory może wykonywać samodzielnie lub z pomocą opiekuna, zarówno w domu, jak i w placówkach zapewniających dzienną lub całodobową opiekę. Poszczególne ćwiczenia różnią się poziomem trudności, co umożliwi prowadzenie treningu funkcji poznawczych na różnych etapach choroby, także wtedy, gdy chory nie jest już w stanie czytać i pisać; wymaga to jedynie większego zaangażowania osób sprawujących opiekę.

Trening prokognitywny służy nie tylko podtrzymaniu poznawczego funkcjonowania chorych, ale też wpływa korzystnie na ich stan emocjonalny i samoocenę. Ćwicząc z opiekunem, chory znajduje się w centrum zainteresowania, czuje się potrzebny; ma satysfakcję, gdy udaje mu się poprawnie rozwiązać zadanie (dbamy o to, by otrzymywał jak najwięcej pozytywnych komunikatów: pochwał, zapewnień o naszej sympatii, podziękowań za wspólnie spędzony czas). Ponadto trening tego rodzaju pomaga zagospodarować czas osobie, która ze względu na chorobę ma trudności z samodzielnym inicjowaniem aktywności. Wspomaga również radzenie sobie z typowymi dla obrazu choroby niepokojem i wędrowaniem poprzez angażowanie chorego w proste, celowe działania.

Zawarte w zeszycie ćwiczenia ukierunkowane są głównie na stymulację funkcji językowych i pamięci semantycznej, gdyż aspekt komunikacji z chorym uznajemy za kluczowy. Oprócz tego znajdziecie tu Państwo zadania mające na celu trening uwagi i funkcji wzrokowo-przestrzennych.

Wszystkie ćwiczenia opracowujemy, uwzględniając faktyczne możliwości, potrzeby i upodobania podopiecznych, z którymi pracujemy na co dzień, staramy się, aby trening był dla nich przyjemny i interesujący. Zachęcamy Państwa do selekcjonowania i modyfikowania gotowych ćwiczeń w celu dopasowania ich do konkretnej osoby.

Mamy nadzieję, że przygotowane przez nas materiały pomogą Państwu urozmaicić sprawowanie codziennej opieki i będą służyć budowaniu i podtrzymywaniu bliskiej relacji z chorym.

Autorki

INFORMACJE O MNIE

IMIĘ - _____

DRUGIE IMIĘ - _____

NAZWISKO - _____

DATA URODZENIA - _____

MIEJSCE URODZENIA - _____

WIEK - _____

OBYWATELSTWO - _____

ZAWÓD - _____

MIEJSCE PRACY - _____

IMIĘ OJCA - _____

IMIĘ MATKI - _____

IMIONA RODZEŃSTWA - _____

IMIĘ MĘŻA / ŻONY - _____

IMIONA DZIECI - _____

IMIONA WNUKÓW - _____

Ćwiczenie 1

Proszę napisać, do czego służą?

PRZYKŁAD: krzesło - do siedzenia

łóżko - do _____

centymetr - do _____

żelazko - do _____

garnek - do _____

waga - do _____

szczotka - do _____

mydło - do _____

igła - do _____

kredki - do _____

patelnia - do _____

ręcznik - do _____

farba - do _____

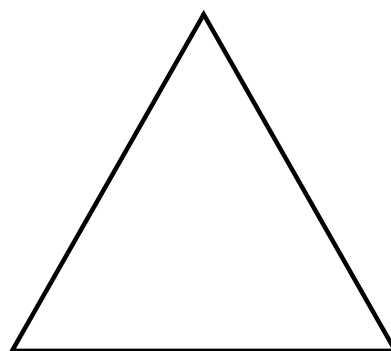
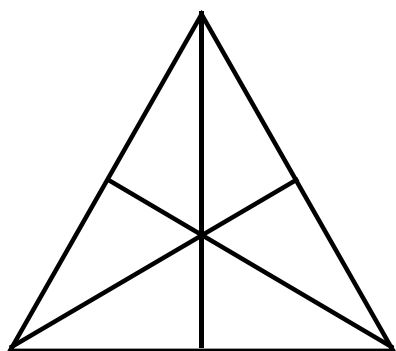
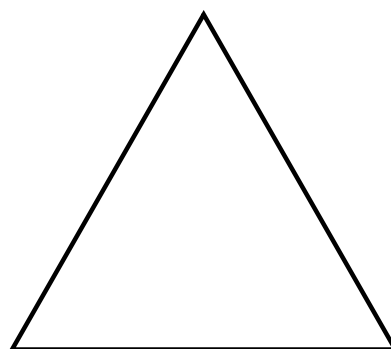
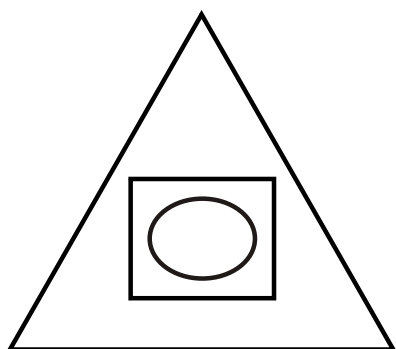
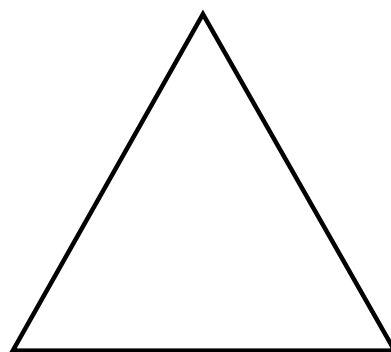
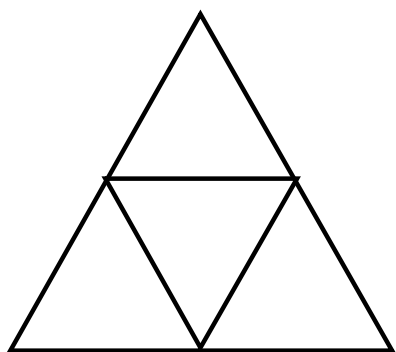
długopis - do _____

szklanka - do _____

Ćwiczenie 2

Proszę uzupełnić rysunki według wzoru.

Ćwiczenie 3

Czego dotyczą podane opisy?

Ciekawy do przeczytania: **ar**.....

Do smarowania pieczywa: **mas**.....

Narzędzie ogrodnicze: **mot**.....

Szkoła wyższa: **uni**.....

Popularne warzywo: **ziem**.....

Krajoznawcza albo zagraniczna: **wy**.....

Potrzebna, kiedy mamy kłopoty: **pom**.....

Na koniec modlitwy mówi się: **am**.....

Pracują tam policjanci: **kom**.....

Mieszkają tam żołnierze: **kosz**.....

Służy do rysowania kół: **cyr**.....

Palacz zawija w bibułkę: **ty**.....

Do picia kawy lub herbaty: **fil**.....

Inaczej oklaski: **bra**.....

Pokój z kuchnią, w bloku: **kaw**.....

Ćwiczenie 4

Proszę napisać, z czego mogą być zrobione:

BUTY - _____

ZESZYT - _____

FUTRO - _____

STÓŁ - _____

KLUCZE - _____

MARYNARKA - _____

OBRĄCZKI - _____

SWETER - _____

BUDYNEK - _____

KSIAŻKA - _____

BUTELKA - _____

TAPETA - _____

KIELISZEK - _____

DRZWI - _____

OKNO - _____

Ćwiczenie 5

Proszę napisać, co można kupić w wymienionych sklepach:

sklep papierniczy:

sklep spożywczy:

sklep jubilerski:

warzywniak:

sklep z artykułami gospodarstwa domowego (AGD):

sklep kosmetyczny (drogeria):

apteka:

pasmanteria:

kiosk ruchu:

piekarnia:

mleczarnia:

market budowlany:

sklep odzieżowy:

Ćwiczenie 6

Proszę dokończyć zdania:

Na obiad była dziś **szczawiowa**.....

Chory ma **wysoką**.....

Gospodarz dba o swoją **dojną**.....

W ZOO widzieliśmy **jadowitego**.....

W tym roku była **mroźna**.....

Po południu padał **ulewny**.....

Zupę je się z **głębokiego**.....

Do domu wracam **najkrótszą**.....

Na lotnisku wylądował **pasażerski**.....

Na przystanku wisi **rozkład**.....

Zegar ma godzinową i **minutową**.....

Na ścianie wisi pięknie **oprawiony**.....

Do ciasta można dodać **laskowe**.....

Do kolacji piliśmy wino z **kryształowych**.....

Ćwiczenie 7

Proszę podkreślić składniki potrzebne do przygotowania wymienionych potraw:

SAŁATKA JARZYNOWA

majonez sól bita śmietana zielony groszek
pietruszką marchew wołowina ziemniaki kabanosy
drożdże żółty ser smalec por

ZUPA POMIDOROWA

pomidory cukier śmietana ogórki kiszzone czekolada
oliwki mleko włoszczyzna kasza gryczana
makaron kalafior musztarda mięso

JABŁECZNIK

pomarańcze cukier banany kielbasa jabłka pieczarki
proszek do pieczenia majonez mąka jajka
kapusta cynamon szynka margaryna

PIEROGI

chleb mąka kapusta kiszona marmolada ryż
grzyby mandarynki tłuszcz papryka jajka makaron
przyprawy ananas śledzie

Ćwiczenie 8

Proszę podkreślić słowa kojarzące się z **MALARSTWEM**

OBRAZ	NUTY	KSIĄŻKA
PASEK	PĘDZEL	TELEFON
MUZEUM	DYWAN	MATEJKO
ARTYSTA	LAMPA	CHEMIA
AKWARELA	PŁÓTNO	FARBA
UKROP	GALERIA	PORTRET

Proszę podkreślić słowa kojarzące się z **FILMEM**

AKTOR	JABŁKO	SCENARIUSZ
ALBUM	KOSTIUM	RYSUNEK
AKCJA	REŻYSER	RAMKA
KINO	KONCERT	SERIAL
SERCE	AMANT	KOMEDIA
PREMIERA	ZEGAR	ROLA

Ćwiczenie 9

Z jakimi świętami i okolicznościami kojarzą się poniższe hasła?

topienie Marzanny - _____

dzielenie się opłatkiem - _____

święconka, pisanki - _____

tort, świece, życzenia - _____

puszczanie wianków - _____

życzenia dla Pań - _____

pieczenie pączków i chrustów - _____

fajerwerki, szampan, północ - _____

znicze, odwiedzanie grobów - _____

wróżby, św. Andrzej - _____

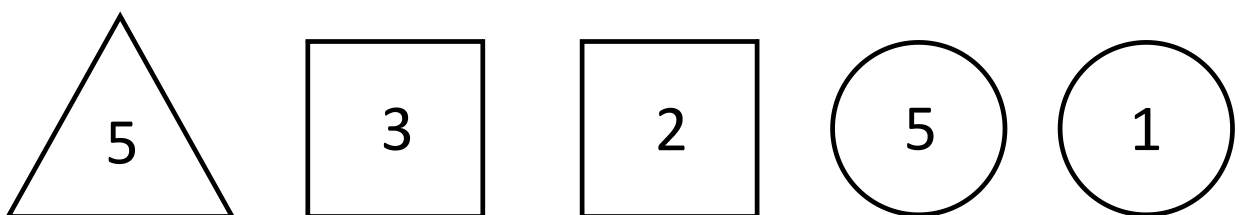
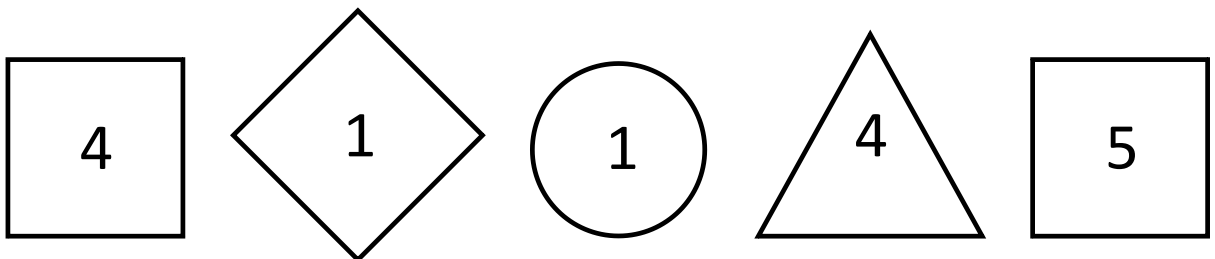
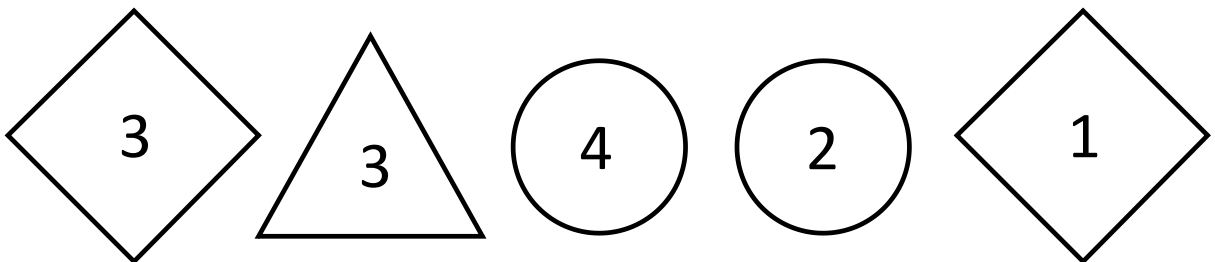
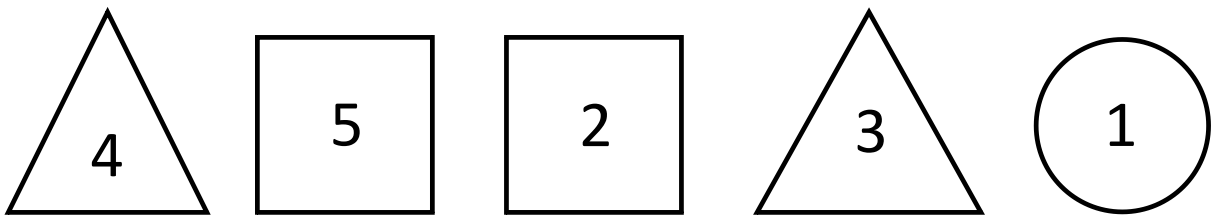
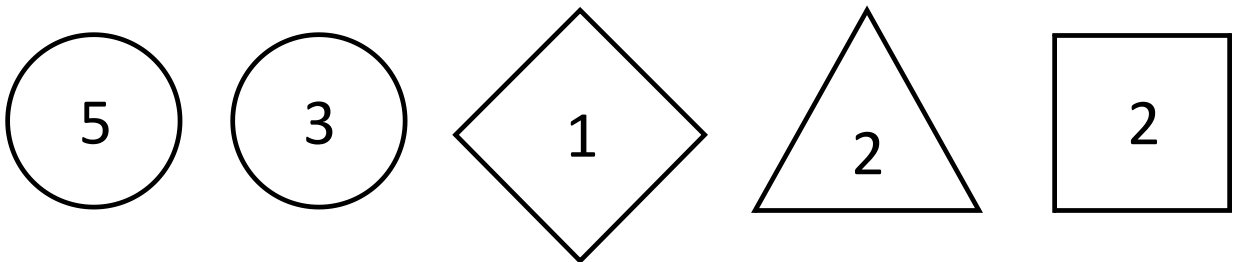
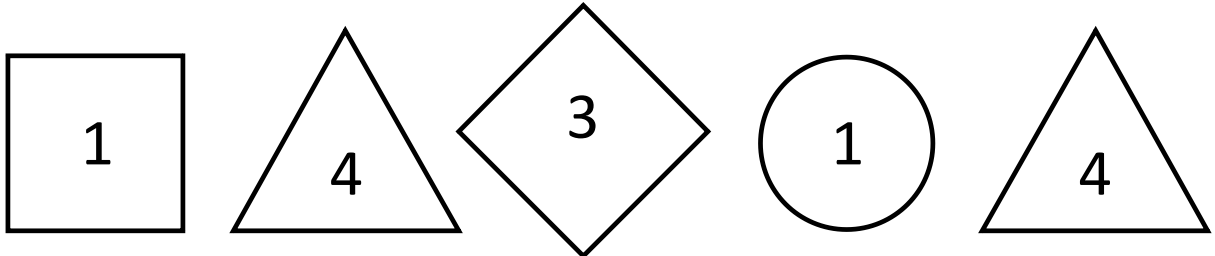

Ćwiczenie 10

Proszę pokolorować figury zgodnie z numeracją:

1 - na czerwono, 2 - na zielono, 3 - na niebiesko, 4 - na żółto,
5 - na różowo.

Ćwiczenie 11

Proszę podkreślić wyraz o **PODOBNYM** znaczeniu:

MIŁY:

- 1) sympatyczny
- 2) odpychający
- 3) nieznośny

UROCZY:

- 1) brzydki
- 2) czarujący
- 3) ohydny

BRZYDKI:

- 1) blady
- 2) paskudny
- 3) ładny

ZAWZIĘTY:

- 1) ustępliwy
- 2) nieprzejednany
- 3) silny

UCZCIWY:

- 1) słowny
- 2) szemrany
- 3) nielegalny

Ćwiczenie 12

Proszę napisać, do czego służą?

nożyczki - do _____

klucz - do _____

piłka - do _____

wanna - do _____

papier - do _____

cegły - do _____

nóż - do _____

siekiera - do _____

wiertło - do _____

piekarnik - do _____

pilnik - do _____

klocki - do _____

album - do _____

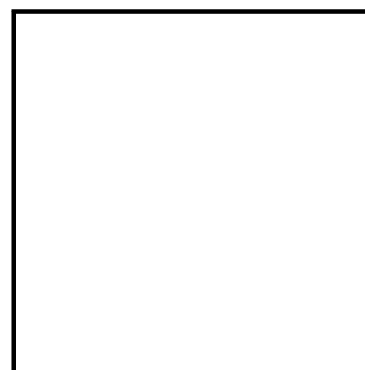
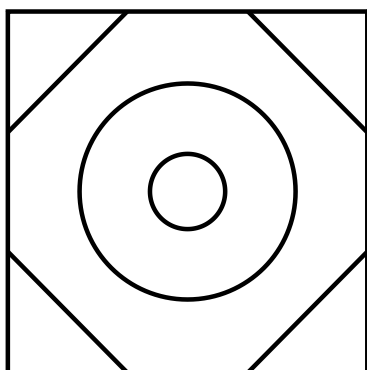
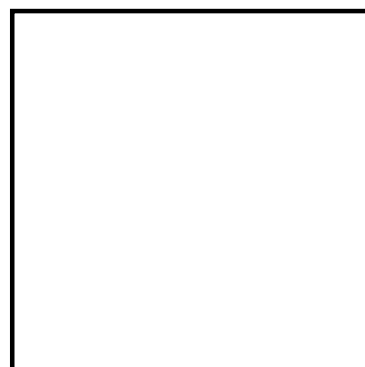
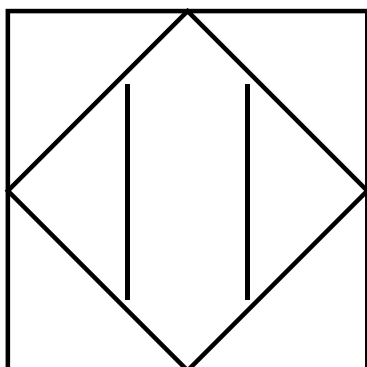
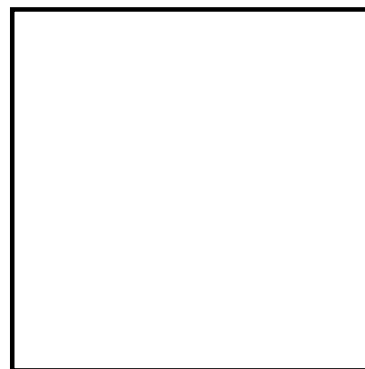
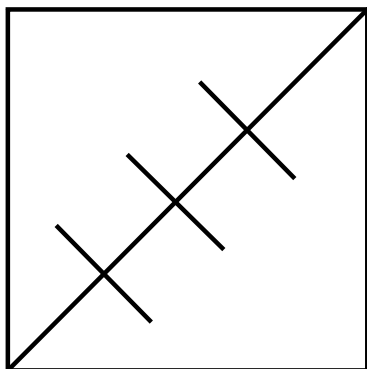
skrzypce - do _____

młotek - do _____

Ćwiczenie 13

Proszę uzupełnić rysunki według wzoru.

Ćwiczenie 14

Czego dotyczą podane opisy?

Ptasie albo wieczne: **pió**.....

Sezonowe czerwone owoce: **tru**.....

Głowa państwa: **prez**.....

Zwierzę w czarno-białe paski: **zeb**.....

Choroba oczu: **zać**.....

Do rozwiązania, z hasłami: **krzy**.....

Figura geometryczna: **trój**.....

Niedobrze jest ją klepać: **bie**.....

Podłoga z drewnianych klepek: **par**.....

Człowiek, który nie pije alkoholu: **abs**.....

Wycięcie w sukni odsłaniające szyję: **dek**.....

Ktoś myślący tylko o sobie, samolub: **ego**.....

Śpiewa do niego piosenkarz: **mikro**.....

Wywołuje choroby: **wir**.....

Dziennikarz, sprawozdawca: **repo**.....

Ćwiczenie 15

Proszę napisać, z czego mogą być zrobione:

GAZETA - _____

GARNEK - _____

TALERZ - _____

WIDELEC - _____

SERWETA - _____

KIEŁBASA - _____

DŻEM - _____

SER - _____

CIASTO - _____

SOK - _____

BUKIET - _____

SANKI - _____

PERUKA - _____

SAMOCHÓD - _____

PODŁOGA - _____

Ćwiczenie 16

Proszę wymienić po dwa słowa pasujące do opisu:

coś białego - _____

przyprawa - _____

ostrzy przedmiot - _____

naczynie do gotowania - _____

pracownik fizyczny - _____

element wyposażenia łazienki - _____

mebel do siedzenia - _____

przedmiot nauczany w szkole - _____

potrzebny, gdy idziemy na plażę - _____

rodzaj sklepu - _____

zimny napój - _____

rzecz zrobiona z metalu - _____

lekarz specjalista - _____

rzecz zrobiona ze szkła - _____

Ćwiczenie 16 c.d.

Proszę wymienić po dwa słowa pasujące do opisu:

groźne zwierzę - _____

taniec - _____

jesienny miesiąc - _____

narzędzie do pisania - _____

owad, który może użądlić - _____

ptak domowy - _____

środek transportu - _____

rodzaj lekarstwa - _____

kolor włosów - _____

może padać za oknem - _____

rzecz zrobiona z drewna - _____

rodzaj biżuterii - _____

coś słodkiego - _____

coś do czytania - _____

Ćwiczenie 17

Proszę dokończyć zdania.

Lubię jeść **marynowane**

Ptaki latają nad **zaoranym**

Towar do sklepu przywozi **ciężarowy**

Nie mogę ukroić chleba **tępym**

Można zrobić piękny bukiet z **polnych**

Listonosz przyniósł **polecony**

Z drzewa opadł **uschnięty**

Z komina leci **siwy**

Bombonierka jest pełna **pysznych**

Do kolacji usiedliśmy przy **okrągłym**

W spiżarni mamy zapas **kiszonych**

Jesienią przyda się **przeciwdeszczowy**

Pieniądze noszę w **skórzanym**

Chleb piecze się z **pszennej**

Ćwiczenie 18

Proszę wymienić dziesięć nazw ulic w Twoim mieście:

1)

2)

3)

4)

5)

6)

7)

8)

9)

10)

Ćwiczenie 19

Proszę podkreślić słowa kojarzące się z **MUZYKĄ**

RADIO	KWIAT	ADAPTER
PAPUGA	PIOSENKA	DANIE
MELODIA	AUTOBUS	NUTY
TANIEC	KOT	INSTRUMENT
WIOSŁO	KONCERT	TRYBUNA
GITARA	FESTIWAL	PŁYTA

Proszę podkreślić słowa kojarzące się z **LITERATURĄ**

ROWER	AUTOR	PIÓRO
PALETA	PISARZ	DŁUTO
POWIEŚĆ	OJCIEC	POEZJA
SEKTOR	MONITOR	OPOWIADANIE
NOWELA	WIARA	KSIĄŻKA
FABRYKA	SŁOWNIK	BIBLIOTEKA

Ćwiczenie 20

- 1) Proszę wykreślić wszystkie litery „B”
- 2) Proszę otoczyć kółkiem wszystkie cyfry „7”

S 7 T R R E N H 7 S L O W R E 7 7 N C V Z B N 7
B G D B F T B R 7 T V B U B 7 O N A B D 7 F B C
7 E W T D L J O 7 7 P E R Z C A 7 R W O F B G U
R F H B 7 7 7 N C K X O W N 7 B G 7 E N 7 X O F
V B B W I 7 R U V B E 7 U F Y V 7 N V I F N Z 7 G
D T E 7 O G 7 N B 7 J U 7 W H V 7 B V P U O N M
B N C M 7 B B X G D B R H T 7 B J Y B C U 7 B B
R 7 B B O D B F O B 7 P S I B R 7 R V 7 7 B 7 S O
B X R A 7 B X Z 7 O 7 Z C X V Z D R C 7 N Y 7 R B
V 7 W B Z 7 C X B X C Y N T 7 B C I V 7 N F H 7 F
7 7 J D I F N B 7 B 7 D G W R A 7 N A B A F 7 S B
S 7 F E B R 7 7 G B T 7 H V B 7 H O B 7 B B O 7
D H T B 7 U C 7 7 N B H Y T B B B A G F R B L K
X B 7 F Y B N 7 R W B C B 7 C B S B E B G B T 7

Ćwiczenie 21

Proszę podkreślić słowa poprawnie określające wymienione przedmioty i pojęcia.

FOTEL - wygodny, przejrzysty, miękki, nowy, szybki

BUTELKA - pełna, widna, szklana, smukła, gorzka, pusta

SWETER - słodki, wełniany, ciepły, pusty, rozciągnięty

BUTY - wolne, skórzane, wygodne, papierowe, ciasne

ZEGAREK - kwarcowy, wesoły, kosztowny, śmiały, męski

OBRAZ - brzydki, olejny, wartościowy, płochliwy, tłusty

STÓŁ - gorący, okrągły, lakierowany, rozkładany, prosty

FILIŻANKA - porcelanowa, krucha, gorzka, państwowa

TORBA - skórzana, droga, ciężka, cięta, zamszowa, pusta

OBRĄCZKA - młoda, złota, grawerowana, mielona, wąska

FLAGA - państwowa, ciasna, kolorowa, metalowa, okrągła

KSIAŻKA - gruba, hałaśliwa, ciekawa, dedykowana, chora

BLUZKA - jedwabna, wolna, wzorzysta, gumowa, obcisła

MIĘSO - twarde, surowe, płaczliwe, nowe, wieprzowe

MUZYKA - gruba, głośna, rozrywkowa, wysoka, poważna

LAMPA - smutna, stojąca, wisząca, nowoczesna, wieczna

Ćwiczenie 22

Proszę podkreślić wyraz o **PRZECIWNYM** znaczeniu:

GRUBY:

- 1) otyły
- 2) utuczony
- 3) szczupły

MAŁY:

- 1) niewielki
- 2) drobny
- 3) ogromny

KOLOROWY:

- 1) barwny
- 2) transparentny
- 3) czarno-biały

DOBRY:

- 1) smaczny
- 2) miły
- 3) niepoprawny

BŁĘDNY:

- 1) niepoprawny
- 2) prawidłowy
- 3) nieodpowiedni

Ćwiczenie 23

Proszę napisać, do czego służą?

pędzel - do _____

konewka - do _____

młynek - do _____

gąbka - do _____

lustro - do _____

ołówek - do _____

samochód - do _____

szpadel - do _____

sznurek - do _____

guziki - do _____

brzytwa - do _____

telefon - do _____

durszlak - do _____

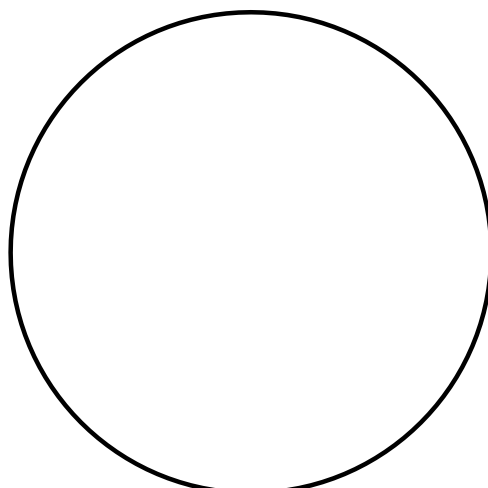
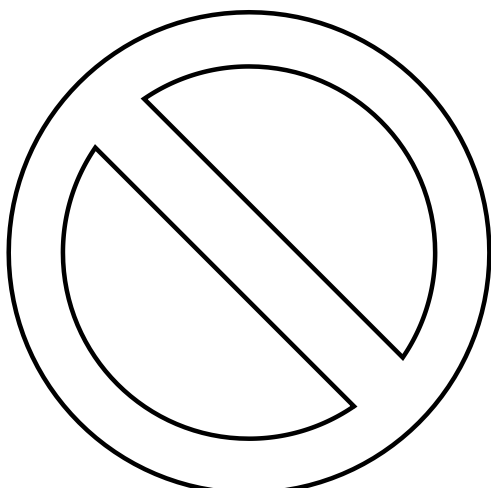
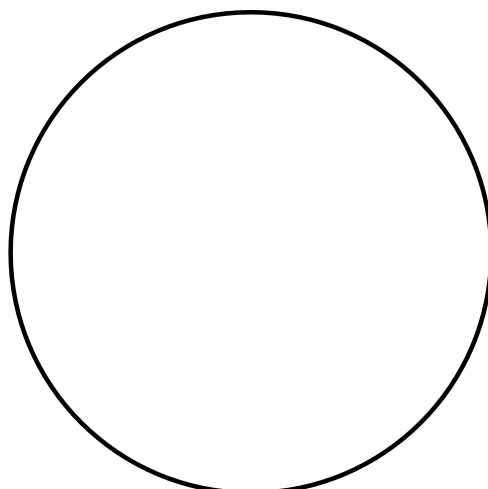
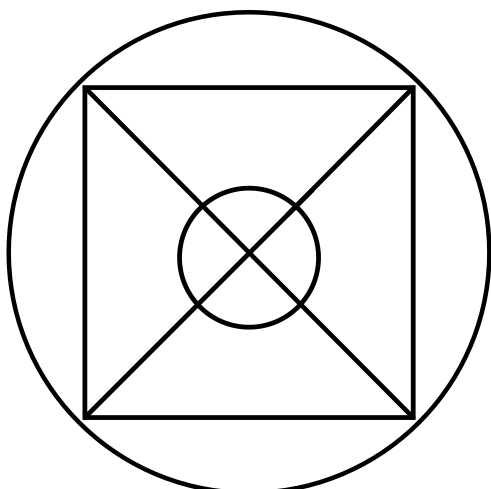
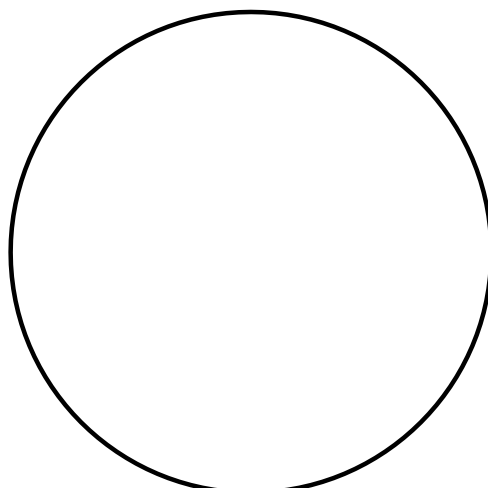
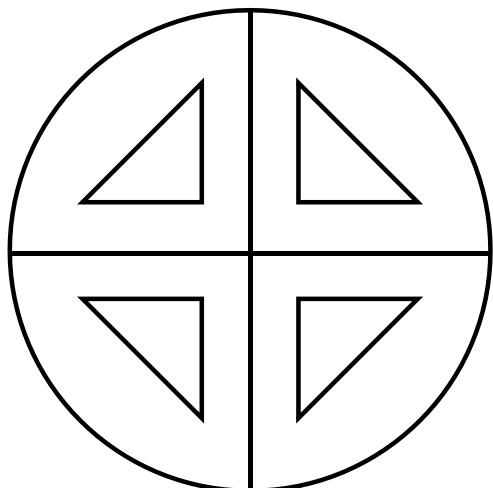
sztućce - do _____

kalkulator - do _____

Ćwiczenie 24

Proszę uzupełnić rysunki według wzoru.

Ćwiczenie 25

Czego dotyczą podane opisy?

Cienki papier do odbijania pisma: **kal**.....

Duży zakład przemysłowy: **fab**.....

Twarde, owocowe cukierki: **land**.....

Międzynarodowe zawody sportowe: **olim**.....

Pierwsze litery imienia i nazwiska: **inic**.....

Nieład, nieporządek: **bał**.....

Niezgodność z prawdą: **fał**.....

Mebel z szufladami: **komo**.....

Pojazd wykorzystywany w rolnictwie: **trak**.....

Oficerski stopień wojskowy: **gene**.....

Opatrunek z klejem: **plas**.....

Opowieść filmowa w odcinkach: **ser**.....

Wiszą na nim zasłony: **kar**.....

Ośłania żarówkę w lampie: **aba**.....

Myjemy nim włosy: **szam**.....

Ćwiczenie 26

Proszę napisać, z czego mogą być zrobione:

KALENDARZ - _____

KOTLET - _____

WIADRO - _____

WIZYTÓWKA - _____

OGRODZENIE - _____

KRZESŁO - _____

POKRYCIE DACHU - _____

NASZYJNIK - _____

SZALIK - _____

SŁOIK - _____

PUDEŁKO - _____

WINO - _____

PASEK DO SPODNI - _____

ŚWIECZKA - _____

Ćwiczenie 27

Proszę uzupełnić zdania:

Żyrafa i to zwierzęta.

Orzeł i to ptaki.

Sandacz i to ryby.

Kredens i to meble.

Komar i to owady.

Stokrotka i to kwiaty.

Szabla i to broń.

Lekarz i to nazwy zawodów.

Janina i to imiona.

Turkusowy i to kolory.

Bawełna i to materiały.

Tenis i to gry.

Rogalik i to pieczywo.

Polka i to tańce.

Ćwiczenie 27 c.d.

Proszę uzupełnić zdania:

Kawa i to napoje.

Pawilon i to budynki.

Obcęgi i to narzędzia.

Finlandia i to państwa.

Czekolada i to słodycze.

Praga i to stolice.

Koniak i to alkohole.

Puder i to kosmetyki.

Mercedes i to samochody.

Wierzba i to drzewa.

Funt i to waluta.

Kossak i to malarze.

Mozart i to kompozytorzy.

Lem i to pisarze.

Regan i to prezydenci.

Ćwiczenie 28

Proszę dokończyć zdania.

Na ból brzucha pomagają **miętowe**.....

Zimą noszę ciepły, **wełniany**.....

Lubię posiedzieć w **bujanym**.....

Dziewczyna ma na szyi **czerwone**.....

Nad głowami mamy dziś **bezchmurne**.....

Oscypek to **wędzony**.....

Urzednicy mają mnóstwo **papierkowej**.....

Na choince wieszamy **błyszczące**.....

Dziewczynka miała kręcone, **rude**.....

Lubię słuchać **jazzowej**.....

Kupiliśmy tabliczkę **mlecznej**.....

Słowo było zapisane **drukowanymi**.....

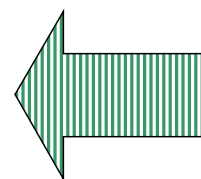
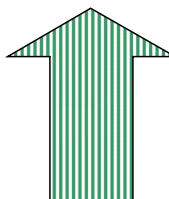
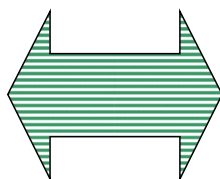
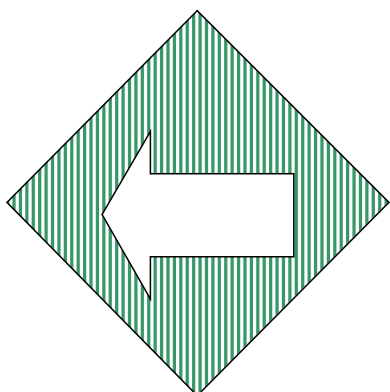
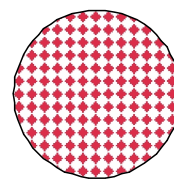
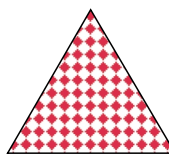
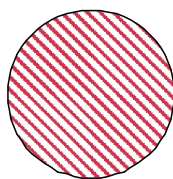
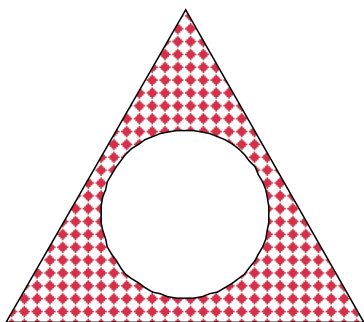
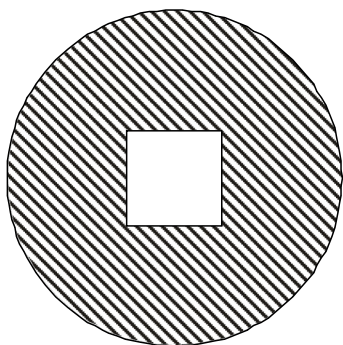
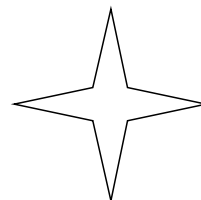
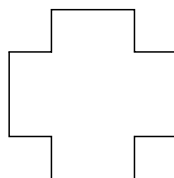
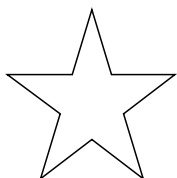
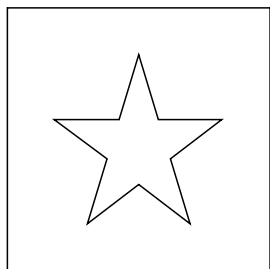
Na kolację został już tylko **czerstwy**.....

Na bal siostra założyła **wieczorową**.....

Ćwiczenie 29

Proszę wskazać, które elementy zostały wycięte z rysunków.

Ćwiczenie 30

Proszę podkreślić słowa kojarzące się z **POLITYKĄ**

PREMIER

SZPITAL

RZĄD

DROGA

PREZYDENT

SEJM

MARSZAŁEK

PIĘKNO

WYBORY

AUTO

PREMIERA

KADENCJA

KOALICJA

RADNY

PIESZY

KAMPANIA

POSEŁ

MINISTER

Proszę podkreślić słowa kojarzące się z **CHEMIĄ**

PIERWIASTEK

ODCZYNNIK

KREW

EKSPERYMENT

GOTÓWKA

REAKCJA

WZÓR

TORBA

PROBÓWKA

ZLEWKA

SZKOŁA

OGRÓD

ZWIĄZEK

HISTORIA

SYMBOL

WYBUCH

POSTAĆ

ATOM

Ćwiczenie 31

Proszę odgadnąć nazwy środków transportu.

Pojazd, który jeździ po szynach - _____

Pojazd, który ma cztery koła - _____

Pojazd, który ma dwa koła - _____

Startuje z lotniska - _____

Wypływa z portu - _____

Pojazd, który odjeżdża ze stacji - _____

Pojazd, który odjeżdża z przystanku - _____

Pojazd ciągnięty przez konie - _____

Żeby tym płynąć, trzeba wiosłować - _____

Żeby nim jechać, trzeba pedałować - _____

Używany w rolnictwie, inaczej ciągnik - _____

Ludzie polecili tym na księżyc - _____

Inaczej śmigłowiec - _____

Samochód do przewożenia dużych ładunków - _____

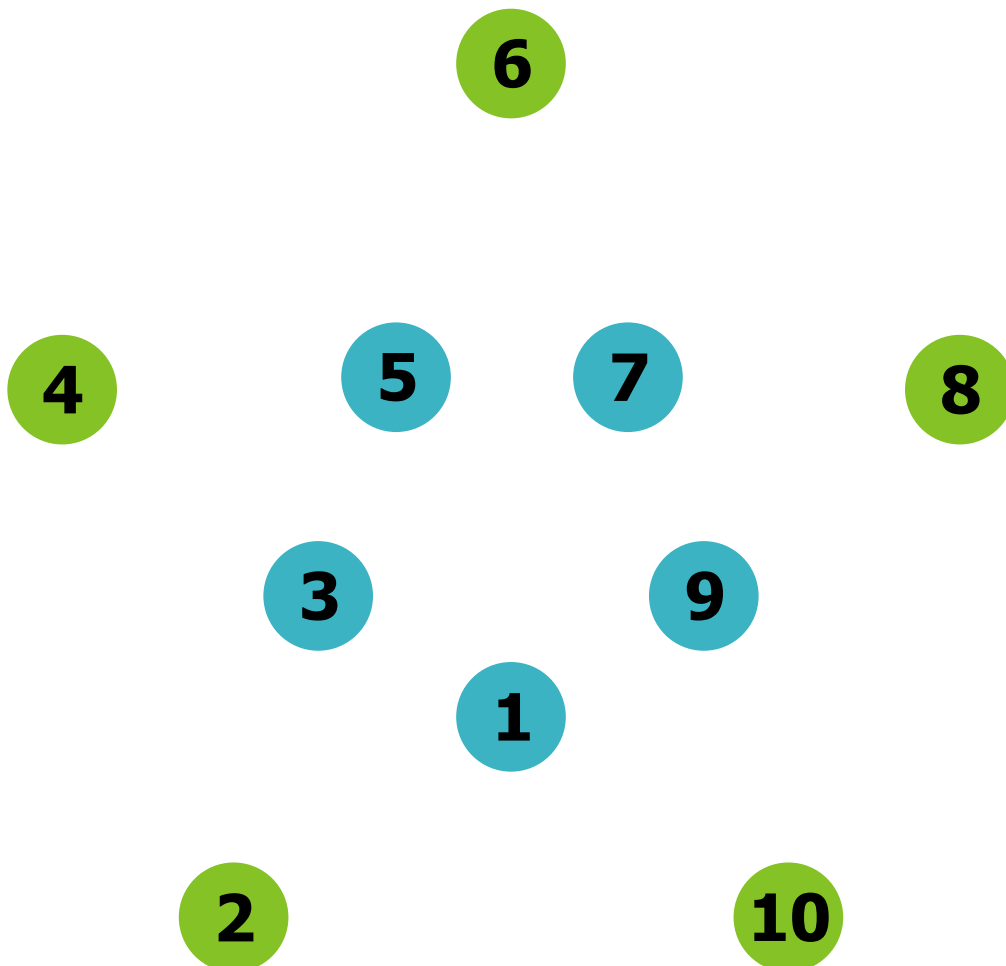

Ćwiczenie 32

Proszę połączyć punkty linią zgodnie z numeracją (połącz również cyfry 10 i 1).

Co widzisz na obrazku po połączeniu punktów?

Ćwiczenie 33

Proszę podkreślić wyraz o TYM SAMYM znaczeniu.

ZDJĘCIE

- 1) szkic
- 2) fotografia
- 3) grafika

WIADRO

- 1) kubek
- 2) koryto
- 3) kubeł

HELIKOPTER

- 1) czołg
- 2) śmigłowiec
- 3) odrzutowiec

ZAMEK BŁYSKAWICZNY

- 1) klucz
- 2) suwak
- 3) ekspres

KOBIETA

- 1) dziewczynka
- 2) niewiasta
- 3) Polka

Ćwiczenie 34

Proszę podać wspólną nazwę dla wymienionych pojęć:

muchomor, prawdziwek, kania, rydz, maślak - _____

gitara, trąbka, kontrabas, akordeon, flet - _____

kwadrat, trójkąt, koło, romb - _____

chleb, bułka, rogal, chałka, bagietka, angiłka - _____

cielęcina, jagnięcina, wieprzowina, wołowina - _____

tygodnik, miesięcznik, dziennik, magazyn - _____

beret, czapka, kaszkiet, kapelusz, cylinder - _____

bombka, łańcuch, lampki, gwiazdka - _____

wujek, szwagier, ciocia, stryjek, babcia - _____

poker, brydż, kanasta, makao, wojna - _____

angina, gruźlica, ospa, grypa, tyfus, odra - _____

noga, ręka, szyja, plecy, nos, ucho, głowa - _____

mucha, mrówka, osa, chrabąszcz, komar, giez - _____

żmija, boa, pyton, grzechotnik, zaskroniec - _____

perła, brylant, rubin, szafir, szmaragd - _____

krówki, landrynki, irysy, galaretki, dropsy - _____

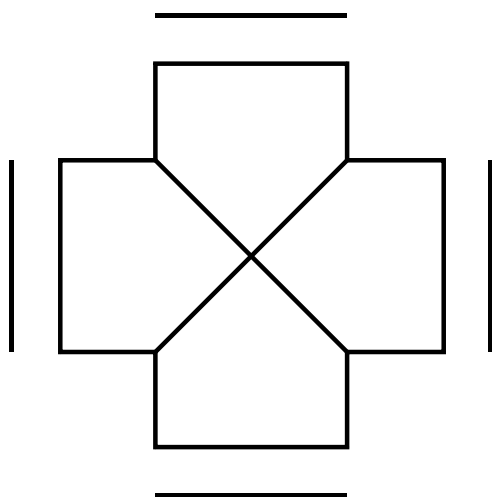
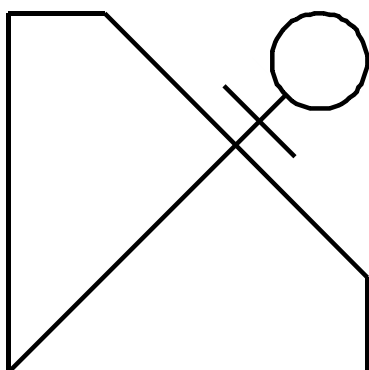
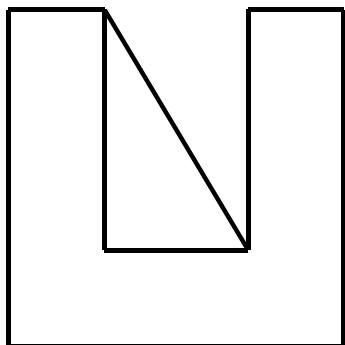
urolog, ginekolog, kardiolog, psychiatra, chirurg - _____

marmur, granit, piaskowiec, wapień - _____

Ćwiczenie 35

Proszę przerysować wzory.

Ćwiczenie 36

Proszę wymienić po jednym słowie pasującym do opisu:

imię męskie na H - _____

państwo na A - _____

kwiat na G - _____

przedmiot na K - _____

owoc na A - _____

miasto na K - _____

owad na M - _____

drzewo na L - _____

warzywo na K - _____

rzeka na W - _____

zawód na A - _____

artykuł spożywczy na M - _____

część ciała na N - _____

element stroju na K - _____

Ćwiczenie 37

Proszę podkreślić odpowiednie określenie:

AZJA	-	kraj	kontynent
PAKISTAN	-	kraj	kontynent
ARGENTYNA	-	kraj	kontynent
AUSTRALIA	-	kraj	kontynent
CZECHY	-	kraj	kontynent
RUMUNIA	-	kraj	kontynent
INDIE	-	kraj	kontynent
EUROPA	-	kraj	kontynent
AMERYKA PÓŁNOCNA	-	kraj	kontynent
STANY ZJEDNOCZONE	-	kraj	kontynent
BRAZYLIA	-	kraj	kontynent
KOSTARYKA	-	kraj	kontynent
LUXEMBURG	-	kraj	kontynent
ANTARKTYDA	-	kraj	kontynent
AMERYKA POŁUDNIOWA	-	kraj	kontynent
ZAMBIA	-	kraj	kontynent
AFRYKA	-	kraj	kontynent
KUBA	-	kraj	kontynent

Ćwiczenie 37 c.d.

Wypisz poniżej wszystkie wymienione **kontynenty**:

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)

Teraz wypisz wszystkie wymienione **kraje**:

1)	7)
2)	8)
3)	9)
4)	10)
5)	11)
6)	12)

Ćwiczenie 38

Proszę wyjaśnić znaczenie następujących zwrotów:

Kiszki grają marsza - _____

Dostać figę z makiem - _____

Zmyć komuś głowę - _____

Wystrychnąć kogoś na dudka - _____

Wziąć nogi za pas - _____

Dać plamę - _____

Ranny ptaszek - _____

Mieć głowę na karku - _____

Mydlić komuś oczy - _____

Kuty na cztery nogi - _____

Rzucać kłody pod nogi - _____

Twardy orzech do zgryzienia - _____

Piąte koło u wozu - _____

Czuć pismo nosem - _____

Ćwiczenie 38 c.d.

Proszę wyjaśnić znaczenie następujących zwrotów:

Mieć węża w kieszeni - _____

Uwijać się jak w ukropie - _____

Spiec raka - _____

Mieć długi język - _____

Być oczkiem w głowie - _____

Wyssane z palca - _____

Mieć duszę na ramieniu - _____

Żyć na kocią łapę - _____

Mieć czegoś po dziurki w nosie - _____

Trzymać język za zębami - _____

Dobrać się jak w korcu maku - _____

Robić z igły widły - _____

Mówić bez ogródek - _____

Być nie w sosie - _____

Ćwiczenie 39

Proszę wyjaśnić, co znaczą podane słowa:

paszport -

termos -

lornetka -

słownik -

antybiotyk -

mandat -

cyrkiel -

habit -

dezodorant -

imbryk -

kaligrafia -

jaskra -

wytrych -

kalkulator -

garaż -

Ćwiczenie 40

Proszę przepisać symbole w odwrotnej kolejności:

Przykład:

8 8 S D 9 6
6 9 S D 8 8

F J 0 1 S 7 4 Z

X A D V I I 5 S P

G 2 B 4 C H 6 9 N

m N 9 6 n M 6 9 B P 4 1

Z s 0 9 7 5 P r 8 8 1 ł Ł i J

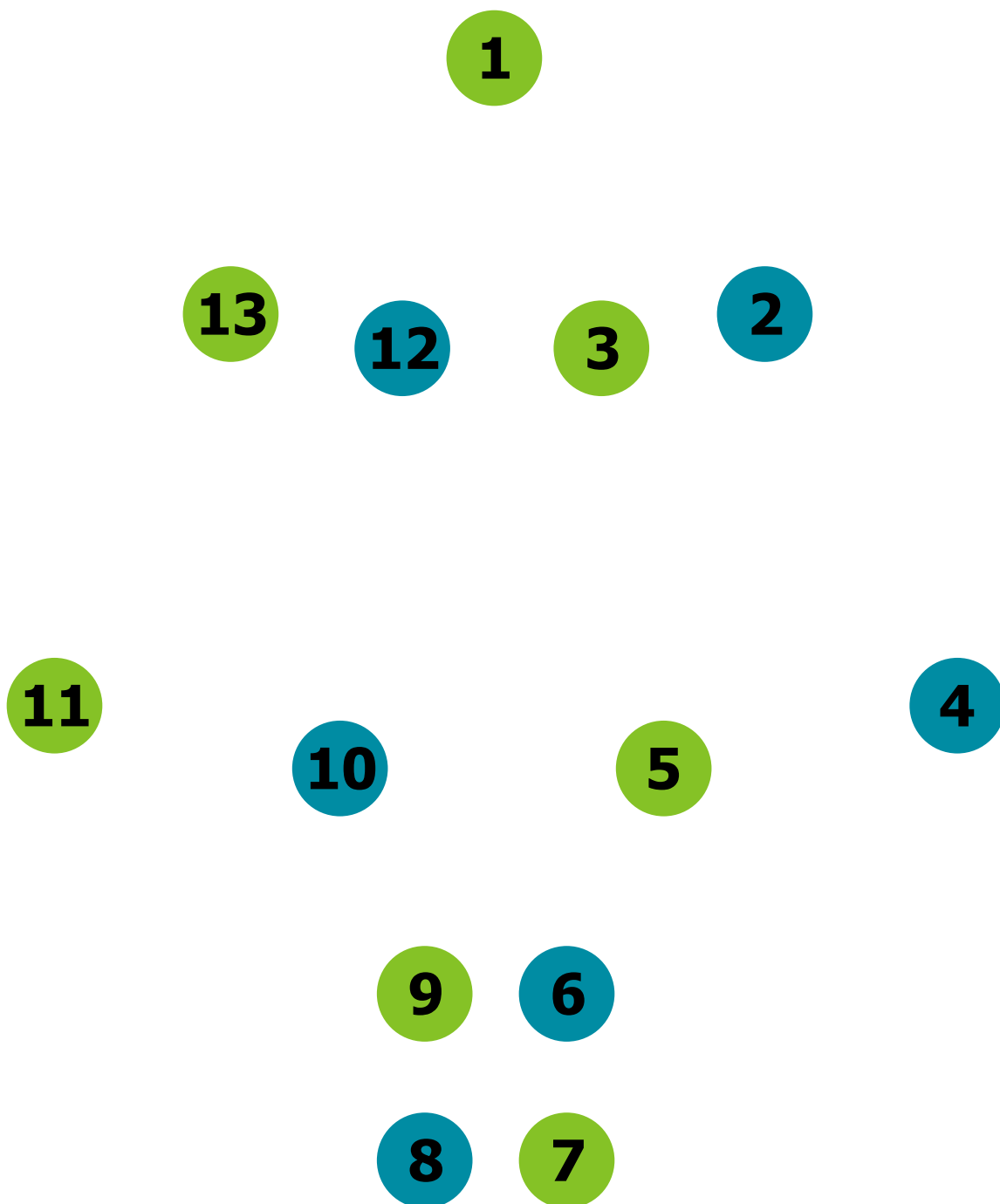
M n N m B p b P L ł F g f G

Ćwiczenie 41

Proszę połączyć punkty zgodnie z numeracją
(połącz również punkty 13 i 1).

Co widzisz na obrazku po połączeniu punktów?

DODATKOWE INSTRUKCJE DO ĆWICZEŃ:

Przy wypełnianiu **informacji o sobie** chory może potrzebować wskazówek i podpowiedzi. Warto w tym zadaniu wykorzystać np. kalendarz, dokument tożsamości, fotografie rodzinne (wszystko co pomoże choremu w przypomnieniu sobie szczegółów ze swojego życia). Zadanie jest też dobrą okazją do wspólnego spędzenia czasu, rozmowy i wspomnień. Nie należy traktować ćwiczenia jako sprawdzianu czy testowania wiedzy chorego!

Ćwiczenia 1, 12, 23

Poproś chorego, żeby pokazał „na niby”, jak się używa danego przedmiotu.

Ćwiczenia 4, 15, 26

Jeśli to możliwe, pokaż choremu rzeczywisty przedmiot.

Ćwiczenia 5, 27, 31, 34

Zaoferuj choremu podpowiedź opisową lub sylabową.

Ćwiczenie 9

Można wykorzystać kalendarz i poprosić chorego, żeby wskazał konkretną datę lub tylko miesiąc opisywanego wydarzenia.

Ćwiczenie 10

Można poprosić chorego, by pokolorował figury o tych samych kształtach, niech sam wybierze kolor kredki.

Ćwiczenie 16

W przypadku trudności zaoferuj choremu podpowiedź sylabową lub pokaż konkretny przedmiot spełniający podane kryteria; chory może też poprzestać na wymienieniu jednego pojęcia.

Ćwiczenia 18, 37

Jeśli to możliwe, wspólnie z chorym skorzystaj z mapy miasta lub atlasu geograficznego.

Pracując z chorym nie pośpieszaj go, pamiętaj, że potrzebuje znacznie więcej czasu na wykonanie poszczególnych zadań, niż osoba zdrowa. Staraj się być elastyczny i akceptować, nawet nie do końca poprawne, odpowiedzi. Najważniejszy jest sam trening, nie jego wynik!

ROZWIĄZANIA

Ćwiczenie 1

krzesło - do **siedzenia**
łóżko - do **spania, do leżenia**
centymetr - do **mierzenia**
żelazko - do **prasowania**
garnek - do **gotowania**
waga - do **ważenia**
szczotka - do **czesania/
czyszczenia/sprzątania**

mydło - do **mycia, do prania**
igła - do **szycia**
kredki - do **rysowania, do kolorowani**
patelnia - do **smażenia**
ręcznik - do **wycierania**
farba - do **malowania, farbowania**
długopis - do **pisania**
szklanka - do **picia**

Ćwiczenie 3

Ciekawy do przeczytania: **artykuł**
Do smarowania pieczywa: **masło**
Narzędzie ogrodnicze: **motyka**
Szkola wyższa: **uniwersytet**
Popularne warzywo: **ziemniak**
Krajoznawcza albo zagraniczna: **wycieczka**
Potrzebna, kiedy mamy kłopoty: **pomoc**
Na koniec modlitwy, mówi się: **amen**
Pracują tam policjanci: **komenda/komisariat**
Mieszkają tam żołnierze: **koszary**
Służy do rysowania kół: **cyrkiel**
Palacz zawija w bibułkę: **tytoń**
Do picia kawy lub herbaty: **filizanka**
Inaczej oklaski: **brawa**
Pokój z kuchnią, w bloku: **kawalerka**

Ćwiczenie 4

BUTY - **ze skóry/z płótna,/z gumy/z plastiku**
ZESZYT - **z papieru**
FUTRO - **ze skóry**
STÓŁ - **z drewna/z metalu, ze szkła**
KLUCZE - **z metalu**
MARYNARKA - **z tkaniny**
OBRĄCZKI - **ze złota/ze srebra/z platyny**
SWETER - **z wełny/z akrylu,/z włóczki**
BUDYNEK - **z cegły/z drewna/z betonu/z pustaka**
KSIĄŻKA - **z papieru**
BUTELKA - **ze szkła, z plastiku**
TAPETA - **z papieru/z winylu**
KIELISZEK - **ze szkła**
DRZWI - **z drewna/z płyty pilśniowej/z metalu**
OKNO - **z drewna/ze szkła**

Ćwiczenie 5

sklep papierniczy:

zeszyty, bruliony, notesy, brystol, karton, bloki, papeteria, spinacze, zszywacze, papier ozdobny, klej, ołówki, kredki, długopisy, taśmy klejące, itd.

sklep spożywczy:

mąka, cukier, kasza, ryż, makaron, herbata, kawa, cukierki, czekolada, soki, śmietana, mleko, jajka, sery, wędliny, dżemy, konserwy, mrożonki, itd.

sklep jubilerski:

zawieszki, wisiorki, naszyjniki, zegarki, kolczyki, pierścionki, obrączki, bransoletki, łańcuszki, itd.

warzywniak:

ziemniaki, marchew, pietruszka, sałata, ogórki, papryka, seler, por, pomidory, kapusta, kapusta kiszona, orzechy, jabłka, gruszki, śliwki, itd.

sklep z artykułami gospodarstwa domowego AGD:

pralki, lodówki, kuchenki, zmywarki, miksery, roboty kuchenne, żelazka, odkurzacze, garnki, itd.

sklep kosmetyczny drogeria:

kremy, mydła, balsamy, żele pod prysznic, szampony, odżywki, kosmetyki do makijażu, wata, podpaski, maseczki, środki czystości, perfumy, itd.

apteka:

leki przeciwzapalne i przeciwbólowe, syropy, maści, wapno, antybiotyki, witaminy, krople, strzykawki, środki do dezynfekcji, plastry, bandaże, wata, itd.

pasmanteria:

guziki, gumki, wstążki, nici, włóczki, kordonki, koronki, taśmy, haftki, agrafki, napy, zatrzaski, igły, napastrki, sznurówki, cekiny, dzęty, itd.

kiosk ruchu:

gazety: dzienniki, tygodniki, miesięczniki; książki, kartki pocztowe, zabawki, kosmetyki, słodczyce, bilety, papierosy, zapalniczki, zapalniczki, itd.

piekarnia:

pieczywo pszenne i żytnie: chleby, bułki, bagietki, angielski, chałki, rogałe, drożdżówki, pączki, itd.

mleczarnia:

mleko, śmietana, jogurty naturalne i owocowe, kefir, maślanka, serwatka, twaróg, ser żółty i biały, sery pleśniowe, masło, itd.

market budowlany:

farby, gips, zaprawy, tynki, panele, gres, kafelki, rury, narzędzia, kleje, urządzenia sanitarne, drzwi, wkręty, listwy, wykładziny, art. dekoracyjne, itd.

sklep odzieżowy:

kurtki, płaszcze, spodnie, spódnice, koszule, bluzki, podkoszulki, skarpetki, szaliki, czapki, rękawiczki, swetry, kamizelki, blezery, itd.

Ćwiczenie 6

Na obiad była dziś **szczawiowa** zupa.

Chory ma **wysoką** temperaturę.

Gospodarz dba o swoją **dojną** krowę.

W ZOO widzieliśmy **jadowitego** węża.

W tym roku była **mroźna** zima.

Po południu padał **ulewny** deszcz.

Zupę je się z **głębokiego** talerza.

Do domu wracam **najkrótszą** drogą.

Na lotnisku wylądował **pasażerski** samolot.

Na przystanku wisi **rozkład** jazdy.

Zegar ma godzinową i **minutową** wskazówkę.

Na ścianie wisi pięknie **oprawiony** obraz.

Do ciasta można dodać **laskowe** orzechy.

Do kolacji piliśmy wino z **kryształowych** kieliszków.

Ćwiczenie 7

SALATKA JARZYNOWA: majonez, sól, zielony groszek, pietruszka, marchew, ziemniaki, por

ZUPA POMIDOROWA: pomidory, cukier, śmietana, włoszczyzna, makaron, mięso

JABŁECZNIK: cukier, jabłka, proszek do pieczenia, mąka, jajka, cynamon, margaryna

PIEROGI: mąka, kapusta kiszona, grzyby, jajka, przyprawy

Ćwiczenie 8

MALARSTWO: OBRAZ, PĘDZEL, MUZEUM, MATEJKO, ARTYSTA, AKWARELA, PŁÓTNO, FARBA, GALERIA, PORTRET

FILM: AKTOR, SCENARIUSZ, KOSTIUM, RYSUNEK, AKCJA, REŻYSER, KINO, SERIAL, AMANT, KOMEDIA, PREMIERA, ROLA

Ćwiczenie 9

topienie Marzanny - **PIERWSZY DZIEŃ WIOSNY**

dzielenie się opłatkiem - **WIGILIA**

święconka, pisanki - **WIELKANOC**

tort, świece, życzenia - **URODZINY**

puszczanie wianków - **NOC ŚWIĘTOJAŃSKA**

życzenia dla Pań - **DZIEŃ KOBIET**

pieczenie pączków i chrustów - **TŁUSTY CZWARTEK/OSTATKI**

fajerwerki, szampan, północ - **SYLWESTER**

znicze, odwiedzanie grobów - **WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH/ŚWIĘTO ZMARŁYCH**

wróżby, lanie wosku, św. Andrzej - **ANDRZEJKI**

Ćwiczenie 11

MIŁY - sympatyczny

UROCZY - czarujący

BRZYDKI - paskudny

ZAWZIĘTY - nieprzejednany

UCZCIWY - słowny

Ćwiczenie 12

nożyczki - do **cięcia**

klucz - do **otwierania, zamykania, odkręcania**

piłka - do **grania, do zabawy**

wanna - do **kąpania, prania**

papier - do **pakowania, pisania, zawijania**

cegły - do **budowania**

nóż - do **krojenia, siekania**

siekiera - do **raźbania**

wiertło - do **wiercenia**

piekarnik - do **pieczenia**

pilnik - do **piłowania**

klocki - do **zabawy, budowania, układania**

album - do **przechowywania, oglądania, wklejania**

skrzypce - do **grania**

młotek - do **wbijania, przybijania**

Ćwiczenie 14

Ptasie albo wieczne: **pióro**
Sezonowe, czerwone owoce: **truskawki**
Głowa państwa: **prezydent**
Zwierzę w czarno-białe paski: **zebra**
Choroba oczu: **zaćma**
Do rozwiązania, z hasłami: **krzyżówka**
Figura geometryczna: **trójkąt**
Niedobrze jest ją klepać: **bieda**
Podłoga z drewnianych klepek: **parkiet**
Człowiek, który nie pije alkoholu: **abstynent**
Wycięcie w sukni odsłaniające szyję: **dekolt**
Ktoś myślący tylko o sobie, samolub: **egoizm**
Śpiewa do niego piosenkarz: **mikrofon**
Wywołuje choroby: **wirus**
Dziennikarz, sprawozdawca: **reporter**

Ćwiczenie 15

GAZETA - z papieru
GARNEK - z metalu/z gliny
TALERZ - z glinki/z porcelany/ze szkła, itd.
WIDELEC - z metalu/z drewna
SERWETA - z płótna/z lnu/z materiału
KIEŁBASA - z mięsa
DŻEM - z owoców
SER - z mleka
CIASTO - z maki, jajek, cukru, owoców itd.
SOK - z owoców
BUKIET - z kwiatów
SANKI - z drewna/z żelaza/z plastiku
PERUKA - z prawdziwych lub sztucznych włosów
SAMOCHÓD - z blachy, gumy, szkła, plastiku
PODŁOGA - z desek/z kafelków/z betonu, itd.

Ćwiczenie 16

Coś białego - mleko, śnieg, papier, itd.
Przyprawa - pieprz, oregano, sól, itd.
Ostry przedmiot - nóż, żyletka, kosa, itd.
Naczynie do gotowania - garnek, rondel, czajnik, itd.
Pracownik fizyczny - murarz, magazynier, mechanik, itd.
Element wyposażenia łazienki - wanna, lustro, umywalka, itd.
Mebel do siedzenia - taboret, fotel, krzesło, itd.
Przedmiot nauczany w szkole - biologia, matematyka, j. polski, itd.
Potrzebny, gdy idziemy na plażę - ręcznik, koc, parawan, itd.
Rodzaj sklepu - spożywczy, obuwniczy, pasmanteria, itd.
Zimny napój - sok, lemoniada, piwo, itd.
Rzecz zrobiona z metalu - widelec, klucz, nożyce, itd.
Lekarz specjalista - chirurg, dermatolog, laryngolog, itd.
Rzecz zrobiona ze szkła - kieliszek, wazon, karafka, itd.
Groźne zwierzę - wąż, niedźwiedź, lew, itd.
Taniec - tango, samba, oberek, itd.

Jesienny miesiąc - wrzesień, listopad, październik
Narzędzie do pisania - długopis, pióro, ciekopis, itd.
Owad, który może użądlić - osa, pszczoła, szerszeń, itd.
Ptak domowy - kura, indyk, kanarek, itd.
Środek transportu - tramwaj, pociąg, samochód, itd.
Rodzaj lekarstwa - postać, np.: syrop, maść/ konkretny lek, np.: aspiryna
Kolor włosów - blond, rudy, siwy, itd.
Może padać za oknem - deszcz, grad, śnieg
Rzecz zrobiona z drewna - krzesło, rama, krzyż, itd.
Rodzaj biżuterii - broszka, pierścionek, bransoletka, itd.
Coś słodkiego - piernik, czekolada, lody, itd.
Coś do czytania - książka, gazeta, artykuł, itd.

Ćwiczenie 17

Lubię jeść **marynowane** grzyby/warzywa/owoce.
Ptaki latają nad **zaoranym** polem.
Towar do sklepu przywozi **ciężarowy** samochód.
Nie mogę ukroić chleba **tęnym** nożem.
Można zrobić piękny bukiet z **polnych** kwiatów.
Listonosz przyniósł **polecony** list.
Z drzewa opadł **uschnięty** liść.
Z komina leci **siwy** dym.
Bombonierka jest pełna **pysznych** czekoladek.
Do kolacji usiedliśmy przy **okrągłym** stole.
W spiżarni mamy zapas **kiszonych** ogórków.
Jesienią przyda się **przeciwdeszczowy** płaszcz.
Pieniądze noszę w **skórzanym** portfelu.
Chleb piecze się z **pszennej** mąki.

Ćwiczenie 19

MUZYKA: RADIO, ADAPTER, PIOSENKA, MELODIA, NUTY, TANIEC, KOT, INSTRUMENT,
KONCERT, GITARA, FESTIWAL, PŁYTA
LITERATURA: AUTOR, PIÓRO, PISARZ, POWIEŚĆ, POEZJA, OPOWIADANIE
NOWELA, KSIĄŻKA, SŁOWNIK, BIBLIOTEKA

Ćwiczenie 20

Na arkuszu występuje 60 liter „B” i 66 cyfr „7”.

Ćwiczenie 21

FOTEL - wygodny, przejrzysty, miękki, nowy, szybki
BUTELKA - pełna, widna, szklana, smukła, gorzka, pusta
SWETER - słodki, wełniany, ciepły, pusty, rozciągnięty
BUTY - wolne, skórzane, wygodne, papierowe, ciasne
ZEGAREK - kwarcowy, wesoły, kosztowny, śmiały, męski
OBRAZ - brzydki, olejny, wartościowy, płochliwy, tłusty
STÓŁ - gorący, okrągły, lakierowany, rozkładany, prosty
FILIŻANKA - porcelanowa, krucha, gorzka, państwowa
TORBA - skórzana, droga, ciężka, cięta, zamszowa, pusta
OBRĄCZKA - młoda, złota, grawerowana, mielona, wąska
FLAGA - państwowa, ciasna, kolorowa, metalowa, okrągła
KSIĄŻKA - gruba, hałaśliwa, ciekawa, dedykowana, chora
BLUŻKA - jedwabna, wolna, wzorzysta, gumowa, obcisła
MIĘSO - twarde, surowe, płacziwe, nowe, wieprzowe
MUZYKA - gruba, głośna, rozrywkowa, wysoka, poważna
LAMPY - smutna, stojąca, wisząca, nowoczesna, wieczna

Ćwiczenie 22

GRUBY - szczupły

MAŁY - ogromny

KOLOROWY - czarno-biały

DOBRY - niepoprawny

BŁĘDNY - prawidłowy

Ćwiczenie 23

pędzel - do malowania, golenia, pędzlowania

konewka - do podlewania

młynek - do mielenia

gąbka - do mycia, wycierania, czyszczenia

lustro - do przeglądania się

ołówek - do rysowania, szkicowania, pisania

samochód - do jeżdżenia, przewożenia

szpadel - do kopania

sznurek - do wiązania, wieszania

guzik - do zapinania

brzytwa - do golenia

telefon - do dzwonienia, rozmawiania, telefonowania

durszlak - do odcedzania, mycia

sztućce - do jedzenia

kalkulator - do liczenia

Ćwiczenie 25

Cienki papier do odbijania pisma: **kalka**

Duży zakład przemysłowy: **fabryka**

Twarde, owocowe cukierki: **landrynki**

Międzynarodowe zawody sportowe: **olimpiada**

Pierwsze litery imienia i nazwiska: **inicjały**

Nieład, nieporządek: **bałagan**

Niezgodność z prawdą: **fałsz**

Mebel z szufladami: **komoda**

Pojazd wykorzystywany w rolnictwie: **traktor**

Oficerski stopień wojskowy: **generał**

Opatrunek z klejem: **plaster**

Opowieść filmowa w odcinkach: **serial**

Wiszą na nim zasłony: **karnisz**

Oslania żarówkę w lampie: **abażur**

Myjemy nim włosy: **szampon**

Ćwiczenie 26

KALENDARZ - z papieru/z plastiku

KOTLET - z mięsa/ze schabu/z wołowiny

WIADRO - z metal/z plastiku

WIZYTÓWKA - z papieru/z metalu lub drewna

OGRODZENIE - z siatki/z cegły/z desek, itd.

KRZESŁO - z drewna/z plastiku

POKRYCIE DACHU - z blachy/ze słomy/z papy/z dachówek, itd.

NASZYJNIK - z srebra/ze złota/z pereł, itd.

SZALIK - z wełny/z włóczki/z jedwabiu, itd.

SŁOIK - z szkła

PUDEŁKO - z tektury/z drewna/z plastiku/z blachy

WINO - z winogron/z jabłek/ze śliwek/z owoców

PASEK DO SPODNI - z skóry/z tkaniny, itd.

ŁLOCKI - z drewna/z plastiku

ŚWIECZKA - z wosku/ze stearyny

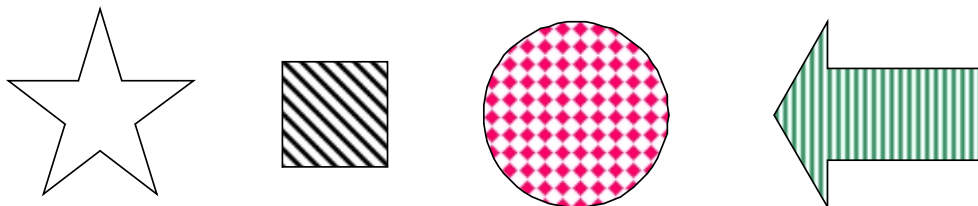
Ćwiczenie 27 przykładowe odpowiedzi

Żyrafa i **jeź** to zwierzęta.
Orzeł i **sikorka** to ptaki.
Sandacz i **karaś** to ryby.
Kredens i **sofa** to meble.
Komar i **biedronka** to owady.
Stokrotka i **piwonia** to kwiaty.
Szabla i **pistolet** to broń.
Lekarz i **nauczyciel** to nazwy zawodów.
Janina i **Zbigniew** to imiona.
Turkusowy i **szary** to kolory.
Bawełna i **wiskoza** to materiały.
Tenis i **siatkówka** to gry.
Rogalik i **chałka** to pieczywo.
Polka i **tango** to tańce.
Kawa i **lemoniada** to napoje.
Pawilon i **blok** to budynki.
Obcęgi i **młotek** to narzędzia.
Finlandia i **Hiszpania** to państwa.
Czekolada i **lizak** to słodycze.
Praga i **Berlin** to stolice.
Koniak i **wino** to alkohole.
Puder i **krem** to kosmetyki.
Mercedes i **ford** to samochody.
Wierzba i **osika** to drzewa.
Funt i **dolar** to waluty.
Kossak i **Matejko** to malarze.
Mozart i **Chopin** to kompozytorzy.
Lem i **Zeromski** to pisarze.
Regan i **Wałęsa** to prezydenci.

Ćwiczenie 28

Na ból brzucha pomagają **miętowe** krople.
Zimą noszę ciepły, **wełniany** szalik/sweter.
Lubię posiedzieć w **bujanym** fotelu.
Dziewczyna ma na szyi **czerwone** korale.
Nad głowami mamy dziś **bezchmurne** niebo.
Oscypek to **wędzony** ser.
Urzędnicy mają mnóstwo **papierkowej** roboty.
Na choince wieszamy **błyszczące** ozdoby/bombki.
Dziewczynka miała kręcone, **rude** włosy.
Lubię słuchać **jazzowej** muzyki.
Kupiliśmy tabliczkę **mlecznej** czekolady.
Słowo było zapisane **drukowanymi** literami.
Na kolację został już tylko **czerstwy** chleb.
Na bal siostra założyła **wieczorową** suknię.

Ćwiczenie 29

Ćwiczenie 30

POLITYKA: PREMIER, RZĄD, PREZYDENT, SEJM, MARSZAŁEK, WYBORY, KADENCJA, KOALICJA, RADNY, KAMPANIA, POSEŁ, MINISTER

CHEMIA: PIERWIASTEK, ODCZYNNIK, EKSPERYMENT, REAKCJA, WZÓR, PROBÓWKA, ZLEWKA, SZKOŁA, ZWIĄZEK, SYMBOL, WYBUCH, ATOM

Ćwiczenie 31

Pojazd, który jeździ po szynach - tramwaj/pociąg

Pojazd, który ma cztery koła - samochód

Pojazd, który ma dwa koła - motocykl/rower

Startuje z lotniska - samolot

Wypływa z portu - okręt/statek

Pojazd, który odjeżdża ze stacji - pociąg/lokomotywa

Pojazd, który odjeżdża z przystanku - autobus/tramwaj

Pojazd ciągnięty przez konie - wóz/bryczka/dorożka

Żeby tym płynąć, trzeba wiosłować - kajak/łódź

Żeby nim jechać, trzeba pedałować - rower

Używany w rolnictwie, inaczej ciągnik - traktor

Ludzie polecili tym na księżyc - rakieta/prom kosmiczny

Inaczej śmigłowiec - helikopter

Samochód do przewożenia dużych ładunków - TIR, ciężarówka

Ćwiczenie 32: GWIAZDA

Ćwiczenie 33

ZDJĘCIE - fotografia

WIADRO - kubek

HELIKOPTER - śmigłowiec

ZAMEK BŁYSKAWICZNY - suwak / ekspres

KOBIETA - niewiasta

Ćwiczenie 34

muchomor, prawdziwek, kania, rydz, maślak - GRZYB

gitara, trąbka, kontrabas, akordeon, flet - INSTRUMENT

kwadrat, trójkąt, koło, romb - FIGURY GEOMETRYCZNE

chleb, bułka, rogal, chałka, bagietka, angelka - PIECZYWO

cielęcina, jagnięcina, wieprzowina, wołowina - MIĘSO

tygodnik, miesięcznik, dziennik, magazyn - PRASA/GAZETA

beret, czapka, kaszkiet, kapelusz, cylinder - NAKRYCIE GŁOWY

bombki, łańcuchy, lampki, gwiazdki - OZDOBY CHOINKOWE

wujek, szwagier, ciocia, stryjek, babcia - CZŁONKOWIE RODZINY

poker, brydż, kanasta, makao, wojna - GRA W KARTY

angina, gruźlica, ospa, grypa, tyfus, odra - CHOROBA

noga, ręka, szyja, plecy, nos, ucho, głowa - CZĘŚĆ CIAŁA

mucha, mrówka, osa, chrabąszcz, komar, giez - OWAD

żmija, boa, pyton, grzechotnik, zaskroniec - WĄŻ

perła, brylant, rubin, szafir, szmaragd - KAMIEŃ SZLACHETNY

krówki, landrynki, irysy, galaretki, dropsy - CUKIERKI

urolog, ginekolog, kardiolog, psychiatra, chirurg - LEKARZ

marmur, granit, piaskowiec, wapień - SKAŁA

Ćwiczenie 36 przykładowe odpowiedzi:

imię męskie na H - HENRYK

państwo na A - AUSTRIA

kwiat na G - GERBERA

przedmiot na K - KUBEK

owoc na A - AGREST

miasto na K - KATOWICE

owad na M - MRÓWKA

drzewo na L - LIPA

warzywo na K - KALAFIOR

rzeka na W - WISŁA

zawód na A - ARCHYTEKT

artykuł spożywczy na M - MĄKA

część ciała na N - NOS

element stroju na K - KRAWAT

Ćwiczenie 37

AZJA - kontynent
PAKISTAN - kraj
ARGENTYNA - kraj
AUSTRALIA - kraj i kontynent
CZECHY - kraj
RUMUNIA - kraj
INDIE - kraj
EUROPA - kontynent
AMERYKA PÓŁNOCNA - kontynent
STANY ZJEDNOCZONE - kraj
BRAZYLIA - kraj
KOSTARYKA - kraj
LUXEMBURG - kraj
ANTARKTYDA - kontynent
AMERYKA POŁUDNIOWA - kontynent
ZAMBIA - kraj
AFRYKA - kontynent
KUBA - kraj

Ćwiczenie 38

Kiszki grają marsza - komuś z głodu burczy w brzuchu
Dostać figę z makiem - nic nie dostać
Zmyć komuś głowę - zwymyślać kogoś
Wystrychnąć kogoś na dudka - oszukać kogoś
Wziąć nogi za pas - uciekać
Dać plamę - skompromitować się
Ranny ptaszek - ktoś kto lubi wczesnie wstawać
Mieć głowę na karku - być zaradnym, przedsiębiorczym
Mydlić komuś oczy - wprowadzać kogoś w błąd, okłamywać
Kuty na cztery nogi - ktoś bardzo sprytny, zaradny
Rzucać kłody pod nogi - utrudniać komuś działanie
Twardy orzech do zgryzienia - problem trudny do rozwiązania
Piąte koło u wozu - coś niepotrzebnego, zbędnego
Czuć pismo nosem - przewidywać jakiś problem
Mieć węża w kieszeni - być skąpym, nadmiernie oszczędnym
Uwijać się jak w ukropie - robić coś pośpiesznie gorączkowo
Spiec raka - zarumienić się
Mieć długi język - mieć skłonność do plotkowania
Być oczkiem w głowie - być ulubieńcem
Wyssane z palca - wymyślone
Mieć duszę na ramieniu - odczuwać silny strach
Życ na kocią łapę - żyć bez ślubu
Mieć czegoś po dziurki w nosie - mieć czegoś dosyć, być czymś zmęczonym
Trzymać język za zębami - milczeć, nie zdradzać tajemnic
Dobrać się jak w korcu maku - świetnie do siebie pasować
Robić z igły widły - wyolbrzymiać, przesadzać
Mówić bez ogródek - mówić wprost, mówić otwarcie
Być nie w sosie - mieć zły nastrój, być nie w humorze

Ćwiczenie 39

paszport - dokument uprawniający do przekroczenia granicy
termos - naczynie utrzymujące temperaturę potraw, napojów
lornetka - przyrząd optyczny służący do patrzenia w dal
słownik - książka z objaśnieniami znaczenia słów
antybiotyk - lek stosowany w infekcjach bakteryjnych
mandat - kara pieniężna za popełnienie wykroczenia
cyrkiel - przyrząd kreślarski do rysowania okręgów i łuków
habit - strój/ubiór/szata zakonnika
dezodorant - kosmetyk osłabiający lub niwelujący nieprzyjemny zapach/kosmetyk zapobiegający poceniu się
imbryk - czajnik, naczynie do parzenia herbaty
kaligrafia - sztuka pięknego, wyraźnego pisania
jaskra - choroba oczu, związana z ciśnieniem w oku
wytrych - zastępuje klucz, narzędzie złodzieja
kalkulator - elektroniczne urządzenie do przeprowadzania obliczeń
garaż - pomieszczenie przeznaczone dla samochodów lub motocykli

Ćwiczenie 41: CHOINKA

